

TÜRKİYE BALIK ADLARI

A. CAFEROĞLU

Hududunun üçte ikisi, Kara, Marmara ve Akdenizlerle çevrilmiş bulunan Türkiye'nin denizcilik ve balıkçılık hayatı, özel bir değer taşımasına rağmen, ciddi olarak ele alınması şöyle dursun, Avrupa yayınında ve bilgi âleminde çok nadir istisnalarla, bahis konusu dahi olmamıştır. Muhtelif sebeplerle, uzun yıllardan beri geniş kültür dünyasına tamamiyle kapalı kalan bu saha, nihayet İstanbul Üniversitesi tarafından, Fen Fakültesine bağlı kurulan Hidroloji Araştırma Enstitüsü sayesinde, yavaş yavaş bilgi âleminde de yer almağa başlamış bulunmaktadır. Enstitü, balıkçılık gibi çok dar bir çevreyi ilgilendiren bu sahanın, ancak ciddi bir bilgi müessesesi tarafından incelenmesiyle faydalı olabileceğini haklı olarak düşünmüş ve *Balık ve Balıkçılık* adlı bir dergi ile bu konu ile ilgili yeni yeni eser ve araştırmalar yayınlamağa başlamıştır. Bunlar arasında bilhassa Ü. Nalbandoğlu'na ait *Türkiye deniz balıklarının sözlüğü* adlı eser de, şüphesiz, bilgimizi artırmağa değer hizmetlerden biri olarak sayılır.¹ Bahusus ki, Türkiye balık adları, son zamanlarda Kara, Ege, Marmara ve Adriatik denizleri kıyılarında yaşayan milletlerin de işbirliği ile yapılması düşünülen *Dil Atlası*'nda çok önemli bir yer tutmuş bulunmaktadır.

Merkezi Venedik'te bulunan ve Fondazione Giorgio Cini tarafından desteklenen «Comitato per l'Atlante Linguistico Mediterraneo» tarafından çıkarılması hazırlanan *Dil Atlası*'nda, sekiz yüzü geçen sualler arasında, iki yüzden fazla balık adlarına yer verilmesi, balık adlarının kültür tarihindeki önemini meydana koymaktadır. 1956 Nisanında Firenze'de toplanan VIII. milletlerarası roman ilimleri kongresince, kesin

¹ A. Caferoğlu, U. Nalbandoğlu, *Türkiye deniz balıklarının sözlüğü* = *Vörterbuch für die Fischbezeichnungen der türkischen Meere*, Bolletino dell'Atlante Linguistico Mediterraneo, I, Roma-Venezia, 223—225 . s. (tanıtma).

bir karara bağlanan bu *Dil Atlası* yönetim idaresine benim de Türkiye adına seçilmiş bulunuşum, beni bu özel alana eğilmeğe sevketmiştir. Daha fazla dialektolojik malzeme üzerine düzenlenmesi gereken atlas, Komitece de tesbit edilen 8 merkezin ağzına dayanmaktadır. Bunlardan: Trabzon ve Samsun Karadeniz; İstanbul ve Çanakkale Marmara denizi, nihayet İzmir, Antalya, Mersin ve İskenderun da Akdeniz bölgesi medeniyet unsurlarile, deniz balıkları adlarına göre işlenecektir. Buna göre de bu merkezleri dolaşarak yerinde araştırmalar yapmak icap etmekte idi. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi ile Türk Dil Kurumu'nun, candan himâye ve ilgisi sayesinde, şimdiye kadar Trabzon, Samsun, İstanbul ve İzmir, bir dereceye kadar araştırılmış, diğer merkezler ise çeşitli vasıtalarla elde edilen ufak tefek bilgilere istinaden tasvire çalışılmıştır. Yani, örnek olarak yayınlamakta olduğum buradaki balık adları, tam olmak iddiasından çok uzaktır ve belki de uzun zaman bu çerçiveden sıyrılmayacaktır. Bahusus ki, sözlüğe tatlı su balıkları da eklenmiş bulunmaktadır. Üzerinde pek çok çalışılması gereken bu sonuncu kesim, maalesef, henüz ele alınmamış bir çehre taşımaktadır. Sırf bir teşvik olmak üzere, her iki kesimi bir araya getirme teşebbüsümün, sahanın bilginleri tarafından mûsamaha ile karşılanması en derin temennimdir. İleride vücuda getirilmesini düşündüğüm mukayeseli Türk balık adları sözlüğü, şüphe yoktur ki, bu ihtisasa dayanan sahayı daha kuvvetle araştırmaya yarayacak ve eldeki malzemeyi göz önüne sermiş olacaktır. Nitekim buna burada, çok küçük bir ölçüde teşebbüs edilmiş ve bazı balık adlarına dair Türk ağızlarından da örnekler alınmıştır.

Türk balıkçılığının çok eski bir tarihi geçmişi vardır. Daha ana vatan Altay dağları eteklerinde yaşayan Türkler zamanında bile balık, önemli bir yer tutmuş ve Şaman elbiselerine sembolik bir süs ve millî bir kült unsuru olarak takılmıştır. Kafkasya milletleri maddî medeniyetine ait eşyalar üzerindeki balık resimleri ile Vişap'lar da bunun en büyük delili sayılır.¹ Kıpçak Türklerinde dahi balık önemli bir rol oynamıştır. Kelime bu Türk devletinde bir onomastik unsuru olarak kullanılmıştır.² Böylece Türkler arasında yaygın bir kült halini alan balık, eski Anadolu hayatında bir de kıymetli ticaret metaı olmuştur.

Nitekim XIII. yüzyıla ait farsça yazılmış bir coğrafya eserinde, Van gölünden bahsedilirken, bu gölde geniş bir surette balık avlandı-

¹ İ. Meşcaninov, *Zmeya i sobaka na veşçevih pamyatnikah arhaiçeskogo Kavkaza* [Arhaik Kafkasya eşya abideleri üzerindeki yılan ve köpek]: Zapiski Kollegii Vostokovedov I (1925), 241—257.

² Rasonyi - Nagy, *Valacho - Turcica*, Berlin 1927. 7. s.

ğına ve ufak bir balık cinsinin dünya memleketlerine ihraç edildiğine de işaret edilmektedir.¹ Dikkate şayandır ki, bu gölde avlanan bu ufak balık cinsi taşıdığı adile, devrin çeşitli tarihî değer taşıyan eserlerinde yer almıştır. Şöyle ki, X. yüzyıl yazarlarından İbn Haukal, bu balığın adının tarihî olduğunu ve birçok memleketlere ihrac edildiğini açıklamaya lüzum görmüştür.² Aynı yüzyıl arap tarihçilerinden İbn al-Fakih'e göre daha VIII. yüzyılda Emevî'ler devrinde, Ermenistan ayaletinin Emevî emirleri, Van gölünde avlanma imtiyazını elde etmeğe muvaffak olmuşlardır.³

Devrin tarihî kaynaklarında rastladığımız bu bilgiler, aşağı yukarı XIII. yüzyıla ait hiç bilinmeyen coğrafyacı yazar tarafından da tevsik edilmiş bulunmaktadır. Anlaşılan coğrafyacı, kendinden önceki kaynakları da şu veya bu vesile ile araştırma imkânlarına malik olmuştur. Nitekim İran coğrafyacısı, Van gölünden avlanan balıklardan, padişahın birkaç bin dinar varidat da temin ettiğini kaydetmiştir. Hattâ bununla da yetinmiyerek, ayrıca *Bargari* = *Bergri* şehrinin balık avı ile şöhret bulduğuna da işaret etmeği lüzumlu bulmuş ve balık sayesinde elde edilen vergiye de yer ayırmıştır.⁴ Geniş bir araştırmaya değen bu yazma eserde, Van gölü suyunun karakterine ve terkibine de temas edilmiştir. Anlattığına göre, akşamın hululü ile, göldeki balıklar etrafa dağılarak, gölün şark çevresine dökülen çaya hücum ederler ve ister istemez burada kurulan ağların içerisine kapanırlar.⁵

Tarihî kaynakların bize naklettikleri bu bilgi, Anadolu sahasındaki balık avının, önemini belirtmektedir. Zaten bütün Türk dünyasında bir kült karakterini almış olan bu nimet, şüphesiz Türk dilinde de güzel bir sözlüğün vücuda getirilmesi için bol bir malzeme teşkil etmektedir. Üzerinde büyük bir hassasiyetle durduğum bu sözlük, ileride geniş bir tarihî izahla yayınlanacaktır.

¹ N. D. Mikluha - Maklay, *Geografiçeskoe soçinenie XIII. v. na persi'skom yazıke*, Uç. Zap. Instituta Vostokovedeniya, IX, 1954, 198. s.

² İbn Haukal, M. I. de Goje yayını, 1773, 248. s.

³ İbn al-Fakih al-Hamadhanı, *Kitap al-boldan*, M. I. de Goje yayını, 292. s.

⁴ Bu hususta daha geniş malûmata Kazvini'nin, *Nuzhat al-Kulab*'unda (G. de Strange yayını, Leiden - London, 1916, GMS. XXIII) rastlanmaktadır.

⁵ Mikluha-Maklay'a göre bu çay olsa olsa ya *Mah-i çayı* yahutta *Karasa* = *Hoşab* çayıdır (a. e., 108. s. 6. not).

Makalede kullanılan kısaltmalar:

- Akd. = Akdeniz
 Ant. = Antalya
 Fr. = Fransızca
 Ing. = İngilizce
 İsk. = İskenderun
 İst. = İstanbul
 İz. = İzmir
 Mer. = Mersin
 Sam. = Samsun
 Tr. = Trabzon

Ac. — Arturo Palombi, Mario Santarelli, *Gli animali commestibili dei mari d'Italia*, Milano 1953.

Pr. — *Promislovie ribi SSSR.*, Ministerstvo ribnoy promıslennostı Soyuzu SSSR., Moskva 1964.

Bal. D. — Balık Dergisi.

Söz. — Ü. Nalbandoğlu, *Türkiye deniz balıkları sözlüğü*, İstanbul 1954, ikinci baskı.

ŞS. — Şemseddin Sami, *Dictionnaire turc-français*, 1911.

ŞSam. — „ „ „ *français-turc*, 1905.

SSD. — *Söz derleme dergisi*, Türk Dil Kurumu.

A

Âdi orkinos Thunnus thynnus [Bal. Mec. IV. 12, s. 12]; *Orcynus thynnus* [AC. 81] = *Kremisi balık* = *Orkinos* [Pr.].

Afalina [Tr.]

Aina balık [AC. 112] Zeus faber.

Akbalık [Beyşehir gölü] Beyaz etli 250-5 kg. ağırlığındadır.

Akdeniz orkinosu Euthynnus alleteratus [Bal. Mec. IV, 12, s. 12] = Euthynnus thunnina [AC. 84].

Akia = *Akya* *Seriola dumerilli* [AC. 91].

Akıntı barbunyası [İst.] İki yanında birer sarı çizgi bulunan ve akıntılı yerlerde avlanan *Barbunya*.

Akya [İz.] *Altıparmak* denilen palamutun büyüğü; İstanbul'da yanlışlıkla *Lüfer*'in en büyük cinsi; *Lichia amia* [Söz. 7] = *Lichia glauca*.

Ala balık *Salmo trutta labrax*; fr. *Truite* [ŞS. 31].

Ali Bereket [Ant.] Kıyılarda kayalıklar arasında yaşayan küçük bir balık cinsi.

Altınbaş kefal *Mugil auratus* [Söz. 7]

Altıparmak Palamut'un büyüğü [ŞS. 34] = [İst.] 10-15 kilo arasındaki *Torik*. *Dalatis licha* = *Scymnorhinus licha* = *Scymnus licha*.

Alyanak [İst.] *Sinağrid*'e benzer cinsten.

Amkapağı [İst.] 1. *İsparoz*'un ufağı [Kumkapı]; 2. *Dil* balığının ufağı [Heybeliada].

Asıl Hani [İst.] *Serranus Cabrilla* [Söz. 7] = *Serranellus cabrilla* [AC. 31].

Asıl Lapina [İst.] *Crenilabrus pavo* [Söz. 7]

Aterina *Atherina hepsetus* = [İst.] *Gümüş balığı* = [İz.] *Çamnka* = [Tr.] *Çabuka*.

Ateş balığı *Sardalya* [ŞSam. 1960]; fr. *sardine*; *Sardina pilchardus sardina* = *Clupea pilchardus*.

Aurita = *Köyceğiz*; *Mugil cephalus* [Söz.] = *Hasse kefal* [Pr.], *Paçoz* =
= İng. Grey Mullet.

B

Bakalyaro *Cadus merlangus* = *Bakalyaros* [İz.] = *Tavuk balığı*.

Bakalyaros [İz.] = *Bakalyaro*.

Balon *Tetroden spadiceus* [Söz. 7].

Barbunya [Tr. Sam. Ant. İz.] *Mullus barbatus* [Söz. 7]; Ş Sam. s. 1933
de buna *Tekir balığı* demektedir. Yanlıştır. bk. id. 2073. Bâzı
balıkçılar İstanbul'da *Tekir* ismini muhafaza etmişlerdir.

Benekli hani = *Lekeli hani* [İst.] = *Paracentropristis hepatus* = *Seranellus*
hepatus [Söz. 7].

Benekli kırlangıç *Trigla gurnardus* [Söz. 7] = *Eutrigla gurnardus*.

Berber balığı *Serranus anthias* = *Anthias sacer* [Söz. 7].

Berlâm balığı *Merluccius vulgaris* = *Merluccius merluccius* [Söz. 7]

Beyaz göz = *Papuç balığı*.

Buladarna [İst.] = *Pulatarina*.

Büzoun levrek [Pr.] *Lucioperca lucioperca* [Pr.].

Beyazgöz *Maena vulgaris* [Söz. 7] = *Maena maena* = *Merolepis*
vulgaris.

Bufa balığı [İst.]

Büyük camgöz [İst.] *Cetorhinus maximus* [Söz. 7] = *Selache maxima*.

C

Camgöz [İst.] *Acanthias Blainvillei* = *Squalus Fernandinus*.

Chassin [AC. 32] *Serranellus scriba*.

Canavar balığı = *Karkarios* [İst.] *Charcharodon lamia* [C. *carcharias*,
C. *rondeletii*], *Oxyrhina spallanzanii* [Söz. 7].

Cariye [Fırat n.] *Gelebicin*'e benzer. Ençok büyüklüğü 52-60 cm. bulur.
Kılçıksız, eti yağlıdır.

Ceron balığı [İz.] Kefalin bir cinsi.

Ç

- Çabuka* [Tr.] = *Çamuka*.
- Çaça balığı* [İst.] *Clupea sprattus* = *Clupea papalina*.
- Çamoka* = *Çomuka* [İst.]
- Çamuka* [İz.] *Atherina hepsetus* [Söz. 7] = *Aterina* [İst.]
- Çamur tekir* [AC. 27] *Mullus barbatus*.
- Çamurca* [Beyşehir gölü] *Kızılkana*'a benzer, fakat karın kısmı daha enlidir.
- Çanaklı* — *Vorko*'nun bir cinsi olup göbeğinde bir çanağı vardır.
- Çarpak* [ŞŞ. 455] = fr. Brême = *Sazan* [ŞŞ. 334] *Pagellus centrodonus*.
- Çarpan* [İsk.] = *İskorpit balığı* [İst.] = *Kum trakonyası* [= ŞŞam. 2225 *Zargana*] *Trachinus radiatus*, *Trachinus lineatus*; *Siganus rivulatus* [Söz. 7].
- Çekiç balığı* *Zygaena malleus*, *Sphyrna zygaena*.
- Çiga* [Mer.] = *Çuka* *Acipenser ruthenus* [Söz. 7]. Bilhassa Karadeniz nehir ağızlarında bulunur.
- Çinakop* = *Çinegog* — *Lüfer* balığının küçüğü ve 10-15 cm. olanı. [İst.]
- Çingâne* = *Çingene palamud'u*, *Palamut*.
- Çinegog* = *Çinekop*.
- Çingene palamudu* [İst.] *Palamud'un* ufağı, *Gaco* denen cinsi.
- Çipura* [İst. İz.] *Chrysophrys aurata* [*Aurata aurata*] [Söz. 7] = *Mantek* [AC. 67]. *Sparus aurata*.
- Çitari* *Sarpa balığı* *Box salpa*, *Sparus salpa* [Söz. 7].
- Çivili köpek balığı* *Echinorhinus brueus*, [Söz. 7] *Spinosus* [AC. 181]
- Çivisiz köpek balığı* [İst.] *Bothus rhombus*, *Rhombus laevis* [AC. 115] = *Dişi kalkan*.
- Çizgili mercan* [İst.] *Pagellus mormyrus* [Söz. 7.: AC. 71].
- Çiplak balık* [İst., İz.]
- Çırçır balığı* [İst., Akd.] *Grenilabrus mititerraneus* [AC. 51] beraber gösterilmiştir.
- Çoçona* [İz.] = *Çuçuna* *Vatoz* cinsindedir.

Çotira = *Çütre*.

Çuçuna [İz.] = *Vatoz*.

Çütre *Balistes capriscus* [Söz. 7].

Çuka = *Çiga* [Mer.] *Acipenser ruthenus*.

D

Dafne yaprağı [İst.] 10 cm. kadar olan *Lüfer*.

Deniz alası *Salmo trutta labrax* [Söz. 7]; *Salmo trutta* (*morfha fario* Linné) [Pr.].

Deniz aygırı [İst.] *Hippocampus brevirostris*, *Hippocampus guttulatus* [Söz. 7], *Cheval marin* [fr.].

Deniz gözlü = *Minakop* [ŞSam. 1571].

Deniz iğnesi [İst.] *Nerophis annulatus*, *Syngnathus acus* [Söz. 7].

Dere pisisi [İst.] *Flesus vulgaris*, *Pleuronectes flesus* [Söz. 7], *Pleuronectes passer* = *Kalkan balığı* [AC. 120].

Derviş balığı [Ant.] = [İst.] *Kırlangıç* balığının küçüğü.

Destere balığı *Pristis antiquorum* [Söz. 7].

Dikburun balığı *Oxyrhina spallanzanii* [Söz. 8].

Dikburun karkaris *Isurus nasus* [AC. 171], *Isurus cornubica* [Söz. 8], *Lamna cornubica*.

Dikence balığı *Casterosteus aculeatus*, *Pungitius platygaster* [Söz. 8].

Dikenci balığı = *Dikence balığı*.

Dikenli balığı = *Dikence balığı*; [İst.] *İskorpit balığı*.

Dikenli dülger [İst.] *Zeus faber pungio* [Söz. 8; AC. 111].

Dikenli keler *Rhinobatus rhinobatus*, *R. panduratus*, *R. columnae* [Söz. 8; AC. 186].

Dikenli öksüz *Peristedion cataphractum* [Söz. 8].

Dil balığı [İsi.] *Arnoglossus laterna*, *A. grohmanni* [Söz. 8; AC. 117 ve 118]; [ŞSam. 2356] *Kalkan balığı* yavrusuna benzer *Kedi balığı* nevi.

Dirgona [Tr.] = *tiragona* Kuyruklu Çarpan balığı *Vatoz* cinsinden.

Dişi kalkan [İst.] = *Çivisiz kalkan* *Scophthalmus laevis*, *Rhombus laevis* [Söz. 7; AC. 115].

Dişli kaya balığı [İst.].

Dişi sazancık *Aphanius dispar*, *Aphanius fasciatus* [Söz. 8].

Domuz balığı [Ant.] *Oxynotus centrina*, *Centrina salviani* [AC. 179], *Centrina vulpecula*, *squalus centrina* [Söz. 8]; Bk. Bal. Der. II, sayı 1, s. 24.

Dragonya [İst.] = *Trakonya*; *Trachinus dracho* [Söz. 8; AC. 140]. Diğer telâffuzları *Dirgona*, *Tiragona*.

Dülger balığı [İst.] *Zeus faber faber* [Söz. 8].

Dudaklı kefal *Mugil labeo* [Söz. 8]. *Kefal*'ın bir cinsi.

Dül kayası balığı.

E

Eksi balığı [İsk.] *Leiognathus klumzingeri* [Söz. 8].

Elektrik balığı [İst.] *Torpedo Narke* = *Torpedo acellata* [AC. 187]; *Torpedo Torpedo* = *Torpedo marmorata* '*Uşdüran*' [AC. 188].

Elma balığı [İz.].

Eşek kolyozu [İst.] *Kolyaz* balığının en irisi.

Eşkina balığı = *İşkine* [İst.] *Corvina nigra*, *Johnius umbra* [AC. 37] '*Ghevrilli*'.

Eterna balığı [İst.] = *Gümüş balığı*.

F

Fangri = *Fanri* [Ant.; İz. - Çeşme] *Pagrus pagrus*; *Pagrus vulgaris* [Söz. 8; AC. 68].

Fanri = *Fangri*.

Fener balığı [İst.] *Lophius piscatorius* = *Lophius budegassa* [Söz. 8; AC. 145 - 146].

Ferh [Fırat n.] Boyu birbuçuk metroya kadar, ağırca bir balıktır. Vücudu geniş, karnı şişkindir.

Fıçıtı balığı [İst.] *Palamut*'un bir nevi [SDD.]. Bak. İstanbul'a mahsus olmak üzere *Peçeta balığı*.

Filândra = *Kordela* *Cepola rubescens* [Söz. 8; AC. 43].

Filisa Sardalyanın bir cinsidir, *Clupeonella sardo* [Bal. M. III, sayı 1, s. 2].

Folya balığı *Myliobatis aquilla*, *Leiobatus aquilla* [AC. 198; Söz. 8].

Fulya = *Folya*

G.

Gacı balığı [İst.] *Palamut*'un ufağı.

Gambut [İst.] *Kefal* cinsinden.

Ganyas [İz. -Foça; Gediz n.] Tatlı su balığı.

Gara balığı = *Kara balığı*.

Gastoros [İz.] *Kefal*'ın bir cinsi.

Gelebein = *Gelebicin*.

Gelebicin [Seyhan; Ceyhan, Asi nehirleri] *yayın* balığına benzer. Ağzı geniş, kafası vücudundan büyükçedir. "Kılçıksız, çok yağlı, eti esmer, 5 kiloya yakın olanı da vardır. Boyu 50—150 cm.

Gelincik balığı [İst.] *Gaidropsarus mediterraneus*, *Molva elonogata* [Söz. 8; AC. 131]. Uzun morina balığı [ŞSam. 1361]; üzeri kırmızı -mavi- yeşil gibi çeşitli renklerle süslüdür [Ant.]

Gelincik kayası [İst.]

Gemi dibi balığı [İst.]

Girida balığı [Ant.] İlkbaharda avlanan, orta büyüklükte yerli bir balık.

Gökçe [Beyşehir gölü] *Uskumru*'ya benzer, kılçıklı tatlı su balığı.

Gobene *Auxis thazard* = *Auxis bisus* [Söz. 8; AC. 80].

Granyoz balığı [İst., İz.] = *Sarıağız* [İz.]

Gümüş balığı [İst.] *Atherina boyeri* [AC. 23].

Gümüşlü yılan balığı *Anguilla anguilla* [AC. 153] 'yılan balık'. *L'anguille argentée* [fr.].

Gün = *Güneş balığı* [İst.] *Coris Julis*, *Julis giofredi* [Söz. 8; AC. 52].

Güneş balığı = *Gün balığı* *Julis vulgaris* = *Coris julis* [Söz. 8].

Gheroilli *Johnius umbra*. *Corva nigra* [AC. 37]. Sözlükte ise: bu balık *Eşkina*'dır. Tabirin nereden alındığını bilemiyorum.

H.

Hamsi [İst., İz., Tr.] *Engraulis encrasicolus* [Söz. 8; AC. 11].

Hani *Serranellus cabrilla* [AC. 31] = *Asıl hani*.

- Haskefal* [İst.] *Mugil cephalus* [Söz. 8; AC. 16]; *Hasse-Kefal* [Pr.]
Havara [Fırat n.] *Eti çürük*, beyaz, sık pulludur.
Hindistan balığı *Holocentrum rubrum* [Söz. 8].
Horozbina [İst.] *Blennius ocellaris*; *Blennius gattorugine* [Söz. 8; AC. 136, 137].
Hortum kayası *Gobius paganellus* [Söz. 9; AC. 95].
Hurma kayası *Pomatoschistus minutus*, *Cobius minutus* [Söz. 9].

I

- Ilganus* [Amasya] Yeşil ırmakta avlanan tatlı su balığı.
Isırgan balık [Osm.] Radloff, Wb. I. 1389.
Iskarmoz [Ant.] *Sphyraena abtusata*, *S. vulgaris*, *S. spet* [Söz. 9; AC. 24].
Iskaroz *Scarus cretensis*, *Sparisoma cretense* [Söz. 9].
Iskatarya [İz.] *Karagöz* ailesinden.
Isparoz *Diplodus annularis*, *sargus annularis* [Söz. 9; AC. 62] = *Ispari*.
Ispari [Pr.] = *Isparoz*.
Istrangiloz *Smaris vulgaris*. [Söz. 9]; [ŞŞam. 951] Eperlan.

I

- İğnelikeler* *Rhinobatus Rhinobatus*; *R. panduratus*; *R. columnae* [AC. 186; Söz. 8] = *Dikenli keler*.
İğneli vatoz *Dasybatus pastinachus*; *Trygon pastinaca* [AC. 202; Söz. 9].
İlarya balığı [İst.] *Kefal*'ın küçüğü; [fr.] *Muge senteur* [ŞŞam. 1502].
İnci balığı 1. *Fierasfer acus*; *Fierasfer imberis* [Söz. 9].
 2. Hazar gölü, Muratsuyu balığı [Bal. M. III, 10-11-12, s. 3-4].
Alburnus heckeli; *A. mussulensis*; *A. bipunctatus*. Tathısu balığıdır.
İrina balığı [İst.] = *Rina* b.
İri kalkan *Platophrys podas*; *Rhomboidichtys pados* [AC. 116].
Iskarmoz [İst.] = *Iskarmoz*.
Iskaroz [İst.] = *Iskaroz*.
İskender balığı *Scyris alexandrinus* [Söz. 9].

İskorpit [İst.] *Scorpena porcus* 'Skorpit, Tcharpia' [AC. 109].

İskorpit hanisi *Polyprion americanum* [Söz. 9].

İspari = *İsparoza* [Tr.] = *İsparoz* [İz.] = *İsparoz*.

İspendek [İst.] Levreğin ufağı.

İstaprit [İz.] = *Lipsos*.

İstavrit [İst., İz.] *Trachurus trachurus* [AC. 86; Söz. 9].

İstavrit azmanı 1. *Seriola dumerilli* 'Akiya' [AC. 91];

2. *Gymnosarda pelamis*; *Thynnus pelamis* [AC. 83];
'Orkinos' [ŞSam. 302].

İstrangiloz [İst.] = *Istrangiloz*.

İşkina = *Eşkina*.

İzmarit balığı [İst., İz.] *Smaris alcedo*, *S. smaris*, [Söz. 9; AC. 56].

'Kışın avlanan küçük boylu' [Ant.].

K

Kaçikorya balığı [İst.] *Karaöz* balığının ufağı.

Kâğıt balığı *Trachypterus iris*; *T. taenia* [Söz. 9; AC. 44].

Kalamor [İz.]

Kalkan [İst.] *Bothus maximus*; *Rhombus maximus*; *R. rhombus* [Söz. 9; AC. 114] = [Bul., Rum. Rus.] 'Kalkan' - *Rhombus maeoticus* [Pr.]

Kambut [İst.] = *Gambut*.

Kamit [İz.] *Kefal*'ın ufak cinsi = *YıIarya* [Karad.].

Kancur [İst.] *İzmarid*'in küçüğü.

Kantarçı [İst.] *Hani*'ye benzer ufak bir balık.

Kara balık [Ant.] *Varicorhinus damascinus* [Bal. M. III, 10-11-12, s. 3]:

1. Hazaroğlu gölü ve Muratsuyu tatlı su balığı; 2. [Ant.] Orta büyüklükte, ilkbaharda avlanır = *Gara balık*.

Karaca balık [Tr.] *Acipenser güldenstädti* [Söz. 9]; [Pr.] 'Mersin'.

Karacalı [İst.] *Barbunya*'nın ufağı.

Karagöz [İst., İz.] *Sargus sargus*; *S. rondeleti* [Söz. 9; AC. 60; Pr.].

Karagöz istavrit [İst.] *Trachurus mediterraneus* [Söz. 9].

Kara kaya = *Kömürcü karası*.

- Karkarias* = *Canavar* Charchardon lamia; *C. carcharias* [Söz. 9].
- Kaya balığı* *Gobius cobitis*; *Gobius capito* [Söz. 9; AC. 93].
- Kaya hanisi* [İst.] *Epinephelus aeneus*; *E. alexandrinus* [Söz. 9].
- Kayış balığı* [İst.] *Ophidium barbatum*.
- Kazık kuyruk* *Pteroplatea altavela* [Bal. M. II, 1, s. 26; Söz. 9; AC. 207].
- Kedi balığı* *Scyllium stellare*; *Scyliorhinus stellaris* [Söz. 9; AC. 164].
kedi balığının büyük cinsi; *Scyllium canicula* [AC. 162] aynı balığın küçük cinsi.
- Kefal* *Mugil saliens* [Söz. 9; AC. 20]; Pr. 'Kefal ve Kobar', Gediz nehrinde avlanan tatlısu balığı.
- Keler* [İst.] *Squatina squatina*; *Rhina s.*; *S. angelus* [Söz. 9; AC. 182].
- Kestane palamudu* [İst.] Palamud'un bir kilo ağırlığında olanı.
- Kılavuz balığı* *Naucrates ductor* [Söz. 9; AC. 90].
- Kılıç balığı* *Xiphias gladius* [Söz. 9; AC. 148].
- Kıraça* [İz.] *İstavrit* balığının küçüğü = [İst.] *Kraça*.
- Kırlangıç* *Lepidotrigla aspera*; *Trigla aspera* [Söz. 10; AC. 103].
- Kırma* [İst.] *Pagellus ertyhrinus* [Söz. 10] = [AC. 72] *Mercan*. [SSam. 1603].
- Kızılkanat* [Beşşehir g.] Gökçe'nin daha büyüğü.
- Kikla* [İst.] *Labrus bimaculatus*; *L. mixtus* [Söz. 9; AC. 48].
- Kior* *Covios* *Gobius Niger* Jozo [AC. 94].
- Kirpi balığı* *Diodon hystrix* [Söz. 9]
- Kobar* [Pr.] = *Kefal*.
- Kolan* *Acipenser sturio* [Söz. 10; Pr.] = [Sam., 'Tr.] *Morina*; *Mersin* balığının erkeği.
- Kolaritya* [İst.] Kolyoz'un en ufağı.
- Kolya* [SSam. 1819] = *Keler*.
- Kolyoz* *Scomber colias*; *Scomber scomber* [Söz. 10; AC. 78-79]. [Pr.] 'İskumbri, Çiroz, Lipari'.
- Kordela balığı* = *Flandra* *Cepola rubescens* [Söz. 10].
- Kömürcü kayası* = *Kara kaya* *Gobius niger* [Söz. 10] = *Kior covias*; [SSam. 1140].

Köpek balığı *Mustelus vulgaris*; *M. mustelus*; *M. laevis* [Söz, 10; AC. 166].

Kötek [Tr.] *Sciaena cirrhosa*; *Umbrina cirrhosa* [Söz. 10; AC. 35].

Köyceğiz = *Avrıtâ* *Mugil cephalus*. Muhtelif adları taşımaktadır. '*Haskefal, Hussekefal, Paçoz, Avrıtâ*' [Pr.; AC. 17].

Kofana = *Kufana*.

Kıraça *Kıraça* [İst.] *Trachurus trachurus* [Söz. 10; AC. 87]; '*İstavritin kücügü*' [İst.].

Kremisi balık [AC. 81] *Thunnus thynnus*; *Orcynus thynnus* = '*Âdi orkinos*'.
Kubbes [Ant.].

Kufana = *Kofana* [İst.] *Lüfer* balığının 30 cm. fazla boyunda olanı.

Kulaklı fulya *Mobula mobular*; *Cephaloptera edentula*; *Dicerobatis giorna* [AC. 201; Söz. 10].

Kum balığı *Amnodytes cicerellus* [AC. 151; Söz. 10].

Kum kayası [İst.] *Gobius melanostomus* [Söz. 10].

Kum trakonyası [İst.] *Trachinus araneus* [Söz. 10; AC. 139].

Kupes = *Lopa* [İst., İz] *Box boops* [Söz. 10]; [AC. 76] '*Lopa*'.

Kurbağa balığı [İst.] *Uranoscopus scaber* [Söz. 10]; [AC. 143] '*Uküs* = *Öküz balığı*'.

Kurbağa kayası [İst.] *Mesogobius batrachocephalus*; *Gobius batrachocephalus* [Söz. 10].

Küçük kaya balığı *Pomatoschistus microps*; *P. pictuz* [Söz. 10].

L

Lahoz [İz.] *Epinephelus aeneus*. *E. alexandrinus* [Soz. 10].

Lapina [İst.] *Lapin*.

Lapin [İz.] *Labrus mixtus*; *E. bimaculatus* [Söz, 10; AC. 48].

Leka *Lichia amia* [Söz. 10 = [AC. 89] *Akya*.

Lekeli hani [İst.] = *Benekli hani*.

Lekeli kedi balığı *Galeus melanostomus*; *Pristiurus melanostomus* [AC. 165; Söz. 10] = [Cezayir] '*Köpek, Deniz kedisi balığı*'.

Lekeli keler = *Keler*.

Lekeli mercan = *Çizgili mercan*.

Levrek Morone babrax; Dicentrarchus babrax; Labrax lupus [Söz. 10; AC. 34].

Lipsoz Scorpaena porcus [Söz. 10] = [AC. 109] '*Scorpit, Teharpia*'; [Rumence] '*Deniz domuzu*'; [Yun.] '*Scorpios, Scorpina*'.

Lopa = *Küpes*.

Lüfer Pomatomus saltatrix; Temnodon saltator [Soz. 10] [AC. 92] '*Lophari, Lüfer, Lofar, Hüge, Kufana, Koruk lüferi, Sırtı kara*'.

M

Mahmuzlu camgöz Squalus acanthias; Acanthias vulgaris [Söz. 10; AC. 175].

Malanur balığı [İz.].

Malatch [AC. 32] Serranellus scribe = *Yazılı hani*.

Malta palamudu = *Kılavuz balığı*.

Mandagöz mercan = Pagellus bogaraveo [Söz. 10; AC. 73].

Mangırcın [İst.] İsparoz balığının ufağı.

Mantek balığı Sporus auratus = Chrysophrys aurata [AC. 67] = *Çipura*.

Marmurus Echelus myrus [Söz. 10].

Mavi balon balığı Lagocephalus lagocephalus [Söz. 11].

Mavraği [İz.] Kefal balığının bir cinsi [AC. 18] [Yun.] '*Mauraki*'.

Mavri = *Köyceğiz*.

Mavroşgil [Tr.] = *Macruşgil*.

Movruşgil Corvina nigra; Johnius umbra [Söz. 11; AC. 37] = *Eşkına*.

Mayış [İz. - Dikili].

Maymun balığı [İst.].

Mazak [İst.] Trigla lienata; T. lastovitza [Söz. 11; AC. 97].

Melâni [İst.].

Melânkop [İz. - Foça].

Melanurya Oblada melanura [Söz. 11; AC. 74] = [Yunanca] *Melanuro, Melanuri*.

Mendik [Ant.] İzmir dolaylarında *Çipura* = *Mantek*.

Mercan 1. *Pagellus erythrinus* [Söz. 11; AC. 72].

2. *Pagellus acarne* [ŞSam. 1603; AC. 70]. Mercanın diğer bir cinsi.

Merina *Muraena helena* [Söz. 11; AC. 155].

Merlan *Labrus merula* [AC. 47]; [ŞSam. 1326] *Levrek*. [Korsika] *Merla*, *Merula*,

Mersin balığı [İst.] *Acipenser stellatus* [Söz. 11; Pr.] = [Tatarca] *Sürük* [Volga n.] = [Azerî] *Uzun burun*, *Akbalık*. Azak, Karadeniz ve Hazer denizlerinde bulunur; *Acipenser guldenstädti* [Pr.].

Mersin Morinası *Huso huso* [Pr.] = [Tatarca] *Kırgı* [Volga n.]; Karadeniz Azak ve Adriyatik denizlerinde bulunur.

Mezgid = *Mezid* *Odus poutassou* [Söz. 11; AC. 129].

Mezid = *Mezgid* *Odontogadus merlangus euxinus* [Pr.] = [Kırım] *Pişka*, *Golyak*.

Mırlav balığı [İst.] *Mezid*'in büyüğü.

Mırmır [Ant.] *Echelus myrus* [Söz. 11]. İlkbaharda aylanır ve orta büyüklüktedir.

Miğri [İst.] *Conger conger* [Söz. 11; AC. 154] = [Yun.] *Moungri*, *Moungrio*.

Miksinariya [İz.] *Kefal*'ın bir cinsi.

Milâkop = *Minakop*.

Minakop [İst.] *Sciaena cirrhosa*; *Umbrina cirrhosa* [Söz. 11; AC. 36] = *Kötek balığı*; [ŞSam. 1571 *iskine* balığı ki, *Deniz gözlü* dahi derler].

Minanir [Ant.] İlkbaharda avlanır.

Mirmiri [İz. - Foça].

Morina [Sam.] *morine* = [Tr.] *Moruna*, *Morna* = *Mersin morinası*.

Murmur [İz.] Çizgili *mercan* tipindedir; *Pagellus mormyrus*.

Mutur Yağı içilen bir balık cinsi.

Mürekkep balığı [İz.] [fr.] *Sèche* [ŞS. 1151] *Sepia filliouxii*, *Sepia officinalis* [AC. 223].

Nil barbunyası *Mulloidichthys auriflamma*; *Pseudupeneus barberinus* [Söz. 11].

O

Orak balığı [SSam] — [fr.] Requin bleu.

Orfoz = *Sorı hani* = *Rokos* = *Orfus* [İz.] *Serranus gigas*, *Cerna gigas* [Söz. 11, AC. 30].

Orfus = *Orfoz*.

Orkinos *Thunnus thynnus*; *Orcynus thynnus* [Söz. 11; AC. 81; Pr.] = *Tor.*

Otlak balığı [İst.] *Palamud*'un ve *Torik*'in bir cinsi.

Ö

Öküz balığı [İst.] *Trigla lyra* [Söz. 11]; [AC. 99] = *Kırlangıç balığı*; [SSam. 1160] *Barbunya*.

Ördek balığı = *Lâpin balığı*.

P

Paçoz = *Haskefal* [İst.] En büyük kefal.

Palamat [lakerdalık] *Sarda sarda*; *Sarda mediterranea*, *Pelayms sarda* [AC. 75, Söz. 11]; [Yun.] *Palamyda*; [Pr.] *Palamud*, *Çingâne*, *Torik*, *Sivri* = [Bul.] *Pelamide*.

Palamut [yanlışlıkla] *Katsuwonus pelamys*; *Euthynnus pelamys* [Söz.11].

Pamuk balığı [İst.] *Glyphis glaucus*; *Prionace glauca*; *Charcharias glaucus* [AC. 168: Söz. 11]; [SSam. 1891 *Orak balığı*]

Papas balığı [İst.] *Chromis chromis* [Söz. 11, SSam. 308].

Papuç balığı [SSam. 308] *İzmarid* balığına benzer, fakat daha yassıdır = *Beyaz göz*.

Papya [İst.] *İzmarid*'in en büyüğü.

Peçeta [İst.] [Kumkapı] *Torik* balığının en irisi.

Peçota [İs.] [Beykoz] *Torik* balığının 15 kilodan fazla olan cinsi.

Peçuda [İst.] *Sivri burundan küçük Torik* cinsi.

Pervane balığı *Mola mola*; *Ortagoriscus mola* [Söz. 11; AC. 149].

Pisi *Citharus bosicii* [Söz. 11]; [SS. 322 daha fazla *kedi balığı* diye kullanılır].

Platarina [İst.] = *Plutarina*.

Plutarina [İst.] *Mugil capito*; M. ramada [Söz. 11; AC. 17]. *Kefal* cinsindedir.

Pulatarina = *Plutarina*.

Pullu Balık [Seyhan ve Ceyhan n.] İstanbul'daki *Izmarit* e benzer, fakat daha zayıftır. Çok pullu ve kılçıklıdır. Olta ile avlanır.

Püsküllü kılıç [İst.] Kılıç balığının bir cinsi.

R

Rina = *Tirpana* [İst.] *Dasybatus pastinacus*, *Trygon pastinaca* [Söz. 11. AC. 202].

Ringa [İst.] 1. *Caspialosa maeotica* [Söz. 11]; İstanbul'da çok seyrek avlanır. 2. [Bal. M. III, 1, s. 5]; = *Tirsi*.

Rokos = *Sarı hani*.

Rus mersini *Acipenser güldensädti* [Br.] = *Mersin*.

S

Sapan [İst.] *Alopias valpes*; *Vulpecula vulpes* [Söz. 11; AC. 172] *Sarayburnu barbunyası* = *Akıntı barbunyası*.

Sardalya *Sardina pilchardus*; *Clupea pilchardus* [Söz. 11; AC. 7] *Ateş balığı* = *Tirhus*.

Sardina, *Sardalya*'nın bir cinsi [Bal. Mec. III, 1, s. 2] *Sardinella aurita*; *Clupea aurita* [AC. 10].

Sarıağız balığı [İst.] *Sciaena aquilla*; *Johnius hololepidotus* [AC. 64; Söz. 11].

Sarıgöz [İst.] *Cantharus lineatus*; *Spondylisoma* [AC. 64; Söz. 11].

Sarı hani = *Orfoz* = *Rokos* *Serranus gigas*; *Cerna gigas* [Söz. 11; AC. 30].

Sarı kanat [İst.] *Lüfer*'in 15-20 cm. büyüklükte olanı.

Sarı kaya [İst.] *Gobius auratus*; *G. cephalarges* [Söz. 12].

Sarı kuyruk [İst.] *İstavrid*'in bir cinsi.

Sarı yanak *Kefal*'in bir cinsi.

Sarğan [Tr.]

Sargos [İz.-Foça].

- Sarpa* = *Çitari* = *Sarpan* Box salpa; Sparus salpa [Söz. 13; AC. 75].
- Sarpan* = *Sarpa*.
- Sazan* [İz.-Foça; Gediz n.; Beyşehir gölü] Tatlısu balığı olup bilhassa dere ağızlarında bulunur. Muhtelif büyüklüktedir.
- Saz kayası* [İst.]. *Zostericola ophiocephalus* [Söz. 12].
- Serpe balığı* [Ant].
- Sıçan balığı* [İz.] *Karagöz* ailesinden.
- Sıraz* [Beyşehir g.] 200-300 kg. kadardır.
- Sinagrit* = [İst.] *Sinarit* = *Sinaorit* [İz.-Foça] *Dentex dentex*; *Dentex vulgaris* [Söz. 12; AC. 66].
- Sinaorit* = *Sinagrit*.
- Sipar* [Tr.] *İstaerid*'in ufağı.
- Sivri balık* [İst.] *Torik* balığının 10-12 kiloluk cinsi.
- Sivri burun karagöz balığı* *Charax puntazzo*; *Sparus puntazzo* [Söz. 12; AC. 63] = *Sivriburun* [İst.].
- Skorpit* [AC. 109] = *İskorpit*.
- Sokar balığı* [Ant.] İlkbaharda avlanır, sırtı dikenlidir. Zehir saçar.
- Sudak* = *Uzun levrek* *Lucioperca lucioperca* [Söz. 12].
- Sümüklü balık* = *Horozbina*.

Ş

- Şabut* [Fırat n.] *Kefal*'a benzer. Kılçığı az, eti beyaz, Anadolu'da sevilen bir balıktır. Bilhassa durgunca olan Birecik civarında avlanır. Sırtı kırmızımtırak, karnı beyazdır.
- Şeytan balığı* *Raie blanche* [ŞSam. 1814].
- Şip balığı* *Acipenser nudiventris* [Söz. 12; Pr.]; Kazak, Karakalpaklarda *Bekre*; Rumence *viza* [Tuna].
- Şit* [Tr.].
- Şortan balığı* [Pr.] *Esox lucius*; Yakutça *Sordong*; Kazak *Şartan*; Kırgızca *Urdek baş*.

T

- Tahta balık* [Seyhan n.] İstanbulun *Dil* balığına benzer.

- Taş balığı* [Tr.] = *Kaya balığı* [Sam.]
- Taş hanisi* [İst.] *Epinephelus aeneus*, *E. ruber*.
- Taş tekir* = *Tekir* [AC. 26].
- Tatlısu kayası* *Gobius fluviatilis*, *G. lacteus* [Söz. 12]
- Tavuk balığı* [İz.] = *Bakalyaro* [İst.] *Mezgit*'ten daha büyüktür.
- Tcharpia* [AC. 109] = *İskorpit*, *Skorpit*.
- Tekir* *Mullus surmuletus* [Söz. 12; AC. 26 *Taş tekir*]. Yanlışlıkla İstanbul'da aynı zamanda *Barbunya*.
- Tekir kayası* [İst.] *Gobias cruentatus* [Söz. 12].
- Ters ağız* [İst.].
- Tiral* [Ant.]
- Tırpana* = *Tırvana* = *Tirona* *Taeniura grabata* [Söz. 12].
- Tırvana* = *Tırpana*.
- Tiragona* [Tr.] *Dragonya* = *Trakonya* *Trachinus dracho*.
- Tirhus* = *Sardalya*.
- Tirpana* = *Rina*.
- Tirona* = *Tırpana*
- Tirsi* *Alosa fallax nilotica*; *Clupea alaos* [AC. 8; Söz. 12]. İzmir'de = *Tütün balığı*; [ŞSam. 69 yanlışlıkla *Karagöz balığı*..
- Tirtak* [Tr.] *Yunus balığı*.
- Tombil* [Çanakkale] *Yunus balığının* küçük cinsi [SDD].
- Tombilya* [İst.] *Tombil Orkinos*'un küçükü.
- Ton* = *Orkinos* *Thunnus thynnus*; *Orcynus thynnus*.
- Topanbaş* [İz.] *Kefal*'in bir cinsi.
- Torik* *Sarda sarda*; *Pelamys sarda*; *Sarda mediterranea* [AC. 85 = *Palamut*].
- Torpil balığı* *Torpeda marmorata*; *Torpedo torpedo* [AC. 188; Bal. M. IV, 12, s. 10] = *Elektrik*; *Uschdüran*.
- Torsi* *Gediz nehri tatlısu balığı* [İz.-Foça].
- Trakonya* = *Dirgona*, *Dragonya* *Trachinus dracho* [AC. 140].
- Trakonya şualı* = *Çarpan* *Trachynus lineatus*, *T. radiatus* [AC. 141].
- Trança* [İz.] *Pagrus ehrenbergii* [Söz. 12].

Trigla Trigla cuculus; T. pini [AC. 98 ve 100].

Trina [Tr.] Hamsi cinsinden.

Tumbuli [İst.] Orkinos balığının küçüğü = *Tombilya*.

Turina [İst.] Orkinoz'un ufağı.

Turna [İz.-Foça, Dikili; Akşehir] Tathisu balığı.

Tütün balığı [İz.] = *Tirsi*.

U

Uçan balık Dactylopterus volitans [AG. 105 ve 13; Söz. 12].

Uschdüran [AC. 188] = *Uyuşturan*.

Ufak balıklar = *Kırça* [ŞSam. 1444].

Uskumru Scomber scomber [AC. 74; Söz. 12].

Uyuşturan balık Torpedo marmorata, Torpedo torpedo [AC. 188 transkripsiyonunda *Uschdüran*'dir; Söz. 12].

Uzun levrek = *Sudak*.

Uzun morina [ŞSam. 1376] [Pr.] Lotle; [AC. 145-146 de ise *Fener* balığıdır].

Ü

Üzgün balığı [İst.] Callionymus belenus; C. festivus [Söz. 12].

V

Varsam [İst.] Trachinus vipera [Söz. 12; AC. 142].

Vato [Tr.] Kuyruklu, çarpmaz ve eti yenilmeyen balık.

Vatoz Raja alba; Raja marginata [AC. 195; Söz. 12].

Vlahoz [İz.]. Gri renkli *Trança*'nın daha büyüğüne benzer.

Vonoz [İst.] 1. *Uskumru*'nun en ufağı; 2. *Kolyoz*'un en ufağı.

Vorko [Tr.] Kaya balığı.

Y

Yalederma Lichia glauca [AC. 88; Söz. 12].

Yaldız balığı [Beykoz] Küçük, uzun yumuşak süzgeçli ve nâdir bulunur.

Yapışan = *Yapışkan*.

Yapışkan *Echeneis nauctras*; *Remora remora* [Söz. 12].

Yayın [Akşehir gölü], Tathısu balığı; [Pr. *Silurus glanis*]; Kazakça *Laha*, *cain*.

Yazılı hani *Serranellus scriba* [AC. 32] = *Chassin*, *Malatch*.

Yazılı orkinos *Euthynnue alletteratus*; *E. thunnina* [AC. 84; Söz. 12] = *Akdeniz orkinosu*; [Bal. M. IV, 12, s. 12].

Yılan balığı *Anguilla anguilla* [AC. 152; Söz. 12]; Gediz nehri, tathısu balığı.

Yirmibeş balığı [İst.] Kumkapıda *Papaz* balığı adı da kullanılmaktadır.

Yunus balığı Balık da denilen memeli hayvan.

Z

Zargana *Belone belone*; *Belone acus* [AC. 16; Söz. 12].

Zargos [İst.] *Karagöz ailesinden*.

Zindan delen Palamud'un bir cinsi ve *Torik* balığının en ufağı.

Zurna balığı *Scombersox saurus*; *Sayris comperi* [AC. 14; Söz. 12].